

Diabeteksen lääkehoito

- Kati Hannukainen
- diabeteshoitaja/Diabetesliitto

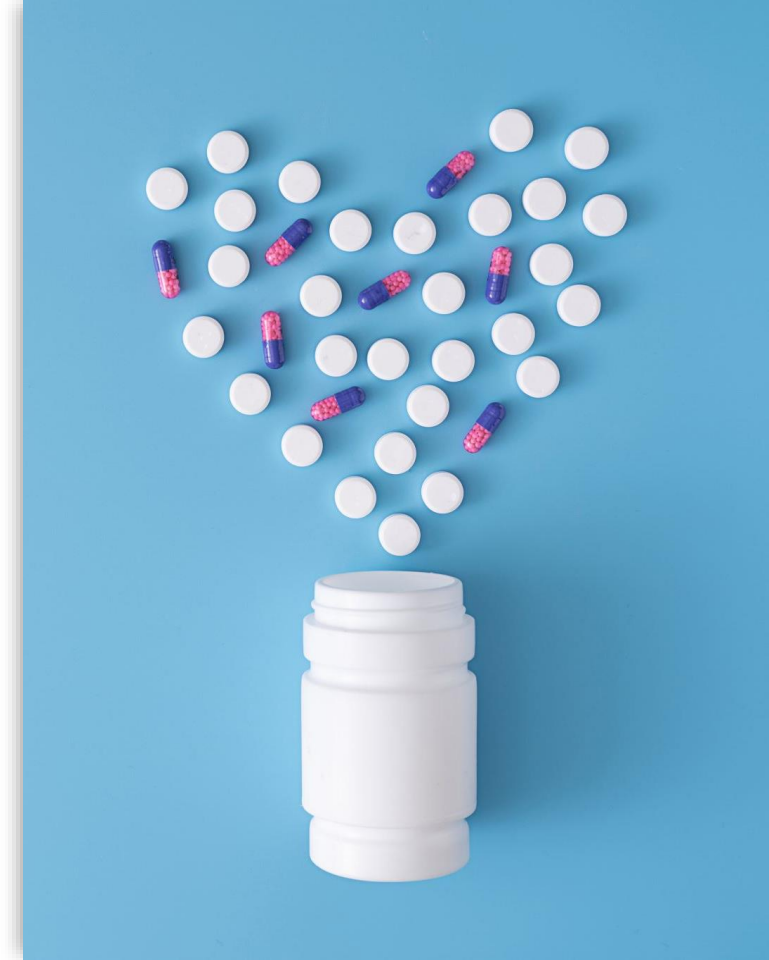

Tyypitkaksi

Lääkehoidon toteuttaminen on tärkeä osa omahoitoa

Jotta riskitekijöihin voidaan vaikuttaa, tarvitaan elintapojen lisäksi myös lääkkeitä, yksin elintavoilla ei tavoitteisiin päästä. Elintavat ja lääkehoito täydentävät toisiaan.

→ Esimerkiksi kolesterolin hoidon tavoitteet ovat niin tiukat, että niihin ei ole mahdollista päästä ilman lääkehoitoa. Ja toisaalta – lääkeshoidosta ei ole apua, jos elintavoista ei huolehdi!

Verensokerin lääkehoidon valinta- yksilöllisyys

- Nykytiedon valossa tyypin 2 diabetes on yksilöllinen sairaus ja verensokeri käyttäytyy yksilöllisesti – vaihtoehtoja lääkehoidolle on paljon
- Omaseurannasta apua: miten verensokeri käyttäytyy, missä kohdassa on ongelmia? **TEHOSTETTU VERENSOKERIN SEURANTA ENNEN VASTAANOTTOA**
- **Keskustele omasta lääkityksestäsi aina lääkärisi tai diabeteshoitajasi kanssa: selvitä, miten omat verensokerin hoitoon tarkoitetut lääkkeesi vaikuttavat ja milloin ne kannattaisi annostella.**

Lääkehoidon toteuttamisen periaatteet

- Lääkehoidossa suositetaan valmisteita, jotka tukevat painonhallintaa eivätkä aiheuta liian alhaista verensokeria
- Verensokerin lääkehoidon valinnassa huomioidaan myös **sydänterveys ja munuaisterveys**
- **Kun todetaan munuaismuutoksia, aloitetaan munuaisten suojaksi sokerinpoistaja –lääkitys ja verenpaineen hoitoa tehostetaan**

**Maksa tuottaa yön
aikana liikaa sokeria
verenkiertoon**

metformiini

- Ensisijainen lääke
- **Jarruttelee maksan yöllistä sokerin tuottoa**, vaikuttaa erityisesti aamusokeriin → annostellaan iltapainotteisesti
- Vähentää ruokahalua ja auttaa painonhallinnassa
- Otetaan aterian yhteydessä vatsavaivojen välttämiseksi
- Annoshaitari suuri: 500-3000 mg/vrk
- Vaikuttaa edullisesti sydänterveeyteen

Haima ei tuota
riittävästi insuliinia
aterioitten yhteydessä

Suolistohormonien vaikutusta voimistavat tabletit eli gliptiinit

- Suolistohormonit eli inkretiinihormonit lisäävät insuliinin eritystä aterioitten yhteydessä, hidastavat mahalaukun tyhjenemistä ja lisäävät kylläisyyden tunnetta. Tyypin 2 diabeteksessa näiden toiminta saattaa olla heikentynyt niitä hajottavan entsyymin takia.
- Gliptiinit estävät tuon entsyymin toimintaa ja tehostavat siten suolistohormonien vaikutusta.

Suolistohormonien kaltaiset valmisteet eli GLP1 –johdokset:

- dulaglutidi, semaglutidi, eksenatidi ja liraglutidi
- Annetaan pistoksina joko päivittäin tai kerran viikossa, semaglutidista olemassa myös tbl-valmiste, joka otetaan päivittäin
- Rajoitetusti erityiskorvattavia: Painoindeksi vähintään 30 ja hoitotavoitetta ei ole saavutettu muulla hoitosuosituksen mukaisella hoidolla
- Laskevat aterianjälkeistä verensokeria(haima tuottaa aterian yhteydessä insuliinia) ja lisäävät kylläisyyden tunnetta aterian jälkeen, auttavat näin painonhallinnassa
- Voidaan aloittaa tablettihoidon ja/tai insuliinin rinnalle

sokerinpoistajat

- Lisäävät sokerin erittymistä virtsaan → virtsamäärä lisääntyy, pitää muista juoda riittävästi
- Verensokeri laskee, vaikutus erityisesti aterian jälkeiseen verensokeriin
- Verenpaine alenee
- Sydämelle ja munuaisille edullinen, aloitetaan munuaisten suojaksi, jos U-AlbKre koholla
- Lisää virtsatie- ja hiivatulehdusten riskiä
- Tulehdustaudin yhteydessä tauotettava!

Täydentävä insuliinihoito – perusinsuliini + tbl ja/tai GLP1 -pistos

Milloin insuliinihoito?

- Pitkävaikutteinen insuliini aloitetaan täydentävänä hoitona muiden verensokeria alentavien lääkkeiden rinnalle
- Jarruttelee tehokkaasti maksan yöllistä sokerin tuottoa → paastosokeri kuntoon
- Aloitetaan varovasti pienellä annoksella ja kotona annosta lisätään ohjeiden mukaan, kunnes verensokeri saadaan tavoitetasolle
- Hypoglykemia eli liian alhaisen verensokeri vaara, jos annos on liian suuri

Liian alhainen verensokeri eli hypoglykemia , verensokeri alle 4 mmol/l

- Insuliinihoitoon liittyy aina hypoglykemian mahdollisuus
- Syy: insuliinia on liikaa suhteessa syömiseen ja liikkumiseen
- Saattaa esiintyä erityisesti silloin, kun tekee elintapamuutoksia: vähentää syömistä ja lisää liikkumista
- Yhteys hoitoyksikköön ja ohjeet insuliinin vähentämisestä
- Liian iso insuliiniannos on este painonhallinnalle

Hypoglykemian oireet

- Heikotus
- Huimaus
- Nälkä
- Kylmä hiki, ihon kalpeus
- Näköhäiriöt
- Ajattelun vaikeus
- Mielialan vaihtelut

Hypoglykemian hoito

- 8 glukoositablettia (Siripiri)
- 8 sokeripalaa
- 2 dl tuoremehua / sokerilimsaa
- Banaani
- 2 rkl siirappia / hunajaa
- pari omenaa
- jäätelö

8 glukoosipastillia

2 dl täysmehua tai
tuoremehua

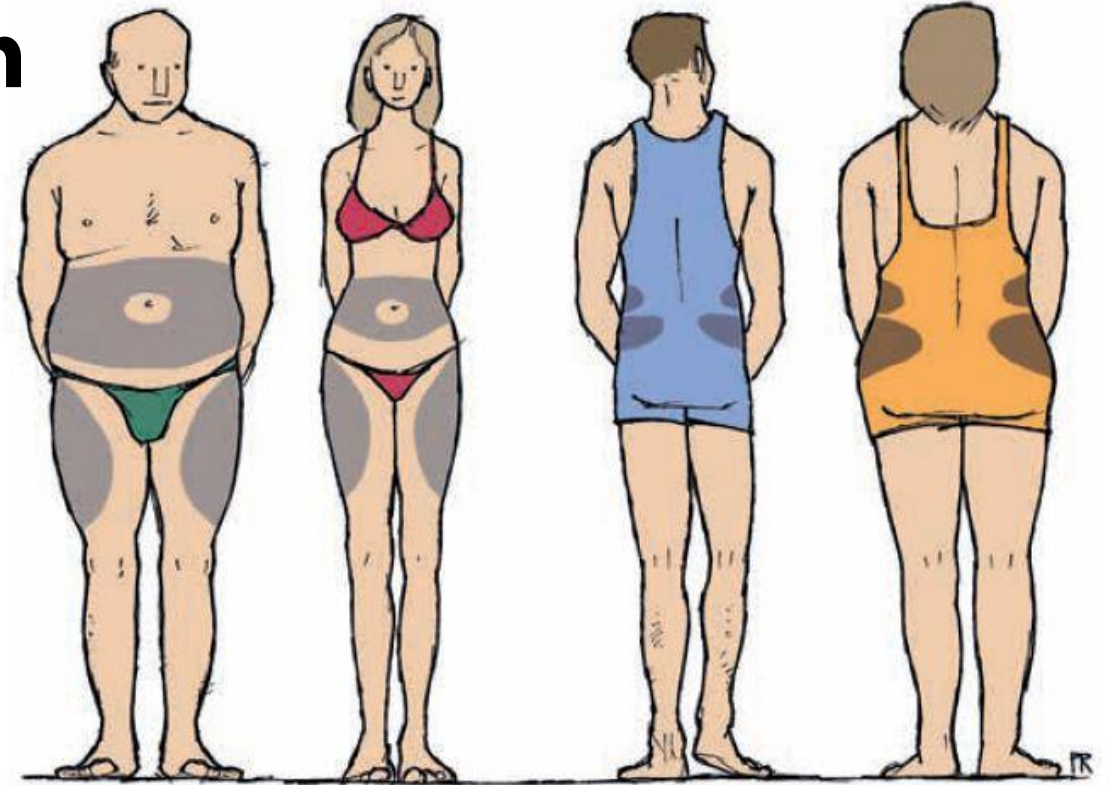
2 dl pillimehua

banaani

Huomio pistospaikkoihin

- Pistä laajalle alueelle!
- Jos pistosalueella on kovettumia tai turvotusta, insuliini ei imeydy kunnolla → vaihda paikkaa!
- Käytä neulaa vain kerran

Tietoa lääkehoidosta

Diabetestalo:

www.terveyskyla.fi: diabetestalo/diabetes/tyypin 2 diabetes/tyypin 2 diabeteksen lääkehoito

Tyypitkaksi